

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

12. august 2019
D19-362310

Hørings svar til ændringer af dyrevelfærdsmærket

Dyrenes Beskyttelse har følgende bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om frivillig dyrevelfærdsmærkning, som udvider det statslige dyrevelfærdsmærke til også at omfatte kalve og oksekød samt mejeriprodukter (malkekvægbesætninger).

Dyrenes Beskyttelse finder generelt, at grundniveauet er for lavt i forhold til de krav en besætning med enten slagtekalve eller malkekvæg skal overholde for at leve op til niveau 1 i mærket. Flere af kravene er allerede fuldt eller delvist implementeret i produktionen (fx via frivillige brancheaftaler eller Lov om Hold af Malkekvæg), og det er derfor tvivlsomt, hvor mange velfærdsforbedringer mærket reelt vil medføre i praksis indenfor kvægområdet. Dyrenes Beskyttelse opfordrer derfor til, at der efter en 2-årig periode med henholdsvis svin, slagtekyllinger, kalve og oksekød samt mejeriprodukter under mærket iværksættes en systematisk undersøgelse af mærkets udbredelse i forhold til antal dyr og færdige produkter under de 3 niveauer i mærket. En sådan undersøgelse skal bruges til at kvantificere og vurdere den effekt mærket har haft i forhold til at få skabt forbedringer af dyrevelfærden i de respektive primærproduktioner.

Fælles kommentarer til dyrevelfærdsmærkets krav til slagtekvægbesætninger og malkekvægbesætninger

Der er allerede indgået frivillige aftaler i branchen om at stoppe aflivningerne af tyrekalve. Til gengæld stiger eksporten af spædkalve til udlandet. En eksport der indebærer en lang og strabadserede dyretransport af kalve helt ned til 10 dages alderen. Det giver meget mere mening i et statsligt dyrevelfærdsmærke at indføre et forbud mod lange transporter af spædkalve til udlandet, i stedet for at forbyde en praksis omkring aflivning af tyrekalve, som allerede er under afvikling.

Kravet om at ko og kalv skal gå sammen i 12 timer på niveau 1 og 24 timer på niveau 3 bør suppleres med krav om, at koen skal kælle i enkeltkælvningsboks eller på græs. Der er endvidere behov for på niveau 1 og 2 at skærpe kravet til opfyldelse af kalvens suttebehov, således at kalvene får deres mælk gennem et suttesystem, der naturligt opfylder deres suttebehov.

Specifikke kommentarer til kravene til slagtekvægbesætninger

Det er positivt, at ko og kalv på niveau 3 skal gå sammen de første 12 uger efter kælvning. Det er formentlig kun kødkvægproducenter, der i dag kan overholde dette, hvor kalven typisk går sammen med koen i 5-6 måneder, og hvor dyrenes går ude en stor del af året. Det er fint, at dette anderkendes med det højeste niveau i det statslige mærke.

Specifikke bemærkninger til kravene til malkekvægbesætninger

Der er en stor mangel, at der ikke er fastsat minimums pladskrav til hverken totalareal eller sengebåsens størrelse på niveau 1 for malkekvægbesætninger under mærket, og det bryder med princippet om, at dyr under dyrevelfærdsmærket har bedre plads. Dette forværres yderligere af, at niveau 1 og 2 besætninger med malkekvæg heller ikke skal ud på græs om sommeren.

Malkekøer har brug for plads at bevæge sig på, og brug for en tilpas stor sengebås, hvor de kan hvile og uhindret kan rejse-og lægge sig. Ifølge Indretning af stalde – Danske anbefalinger 2018 udgivet af SEGES, skal en sengebås til køer af stor race være 1.25 meter i bredden og 2.85 meter i længden. Det er der rigtig mange stalde, der ikke kan leve op til, og køerne er populært sagt vokset ud af sengebåsene, da de generelt er blevet større og større gennem de senere år. Konsekvensen af de alt for små sengebåse er køer, der ikke kan ligge komfortabelt, køer med trykninger på grund af kontakt med inventaret, reduceret liggetid og unormal rejse-og lægge sig adfærd. Forhold der alle påvirker køernes velfærd i negativ retning, og som vil være tilladt under det statslige dyrevelfærdsmærke. Det er ikke acceptabelt.

På niveau 2 skal malkekøerne have mindst 6 m² totalareal, hvilket svarer til de nuværende økologiregler, men som er betydeligt under de danske anbefalinger for indretning af stalde til kvæg. Her anbefales det, at totalarealet er på mindst 8 m² per ko for stor race og 6.6 m² for Jersey. Det statslige dyrevelfærdsmærke overholder således end ikke den laveste anbefaling. Ydermere er der hverken niveau 2 eller 3 krav til sengebåsens størrelse og dimensioner, hvilket både er uforståeligt og uacceptabelt, da det er helt afgørende for malkekøers trivsel og velfærd og mælkeproduktion, at de har mulighed for at ligge komfortabelt de 10 timer i døgnet de helst skal hvile.

På niveau 3 skal køerne netop have et totalareal, der svarer til de danske anbefalinger for indretning af stalde, dog kan 2 m² af arealet udgøres af et udendørs motionsareal. Her bør det præciseres, at alle køer skal have daglig adgang til det udendørs udeareal, som desuden skal holdes tørt og rent.

Det er positivt, at besætninger på niveau 3 skal have deres dyr på græs om sommeren. Det er imidlertid meget forvirrende, at de i § 13 stk. fremgår at "*Økologiske malke- og slagtekvægbesætninger anses for at overholde kravene til at producere til niveau 2 under dyrevelfærdsmærket...*", når der i bilag 4 med de supplerende krav til malkekvægbesætninger, som er omfattet af niveau 2, hverken indgår krav om at køerne skal på græs eller at ko og kalv skal

gå sammen i 24 timer. Forhold som økologerne lever op til i henhold til økologireglerne. Det betyder i praksis en opdeling af økologisk mælk og kød i 2 niveauer, og der bliver mælkekartoner med økologisk mælk med både 2 og 3 hjerter i køledisken. En forvirrende situation for forbrugerne alene fordi økologiske malkekvægbesætninger med 6 m² totalareal kan få 2 hjerter, mens økologiske malkekvægbesætninger med 8 m² per ko for stor race og 6.6 m² for Jersey kan få 3 hjerter. Og der vil samtidig være konventionel mælk med 2 hjerter, hvor køerne ikke har været på græs om sommeren. Endnu mere forvirrende, og meget ærgerligt at der ikke er krav om sommergræs for malkekøer på niveau 2, og krav på niveau 3 til at ko og kalv gå sammen i længere tid.

Øvrige bemærkninger

Svineproducenter under det statslige dyrevelfærdsmærke har hidtil haft mulighed for at søge dispensation til at halekupere ved særlige forhold. I § 8 stk. 2 ændres dette til, at primærproducenten fremadrettet skriftligt skal meddele Fødevarestyrelsen, hvis der halekuperes i besætningen, eller hvis der holdes halekuperede grise i besætningen. Grisens lange hale er en god velfærdsindikator, og det er en ærgerlig ændring, der dels gør det lettere at starte med at halekupere i mærkebesætninger, og som samtidig tyder på at der er forhold omkring dyrevelfærd, som ikke fungerer i mærkebesætningen. Der kan let opstå en situation, hvor primærproducenten ikke i tide får meddelt Fødevarestyrelsen, at der praktiseres halekupering af pattegrise i besætningen eller er halekuperede grisen i staldene. Dyrenes Beskyttelse opfordrer derfor til, at kontrollen på slagteriet skærpes, således at alle halekuperede og halebidte grise fortsat frasorteres på slagteriet.

Dyrenes Beskyttelse bemærker, at i Bilag 2, som fastsætter dyrevelfærdsmærkets krav til slagtekyllingebesætninger, lempes metoden til at beregne belægningsgrad generelt til et gennemsnit over tre på hinanden følgende rotationer, mens det tillades at belægningsgrad på det enkelte hold må overstige den maximale belægningsgrad med 1 kg per m², hvilket er en forringelse.

Med venlig hilsen

Britta Riis
Direktør

Pernille Fraas Johnsen
Chefkonsulent Landbrugsdyr